

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNAN HARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT****1.1 Kemikaalin tunnistustiedot**

Kauppanimi

BASE-LINE REL DELETION PEN (MINI/MAXI)**1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus****1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

CTP-levyjen poistokorjailukynä

Käyttö muuhun tarkoitukseen kielletty

1.2.2 Toimialakoodi

DE 222 Painaminen ja painamista palveleva toiminta

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

55 Muut kemikaalit

1.3 Valmistajan, maahantuojaan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

KTA-Yhtiöt Oy

1.3.2 Yhteystiedot

Postiosoite

Kutojantie 5

Postinumero ja -toimipaikka

02630 Espoo

Puhelin

09-759 071

Telefax

09-785 554

Y-tunnus

Y-tunnus: 0809102-3

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot

GRAPHIC ARTS PRODUCTS, Postbus 247, 5100 AE Dongen, Netherlands

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

09 471 977 tai 09 - 4711

Myrkytystietokeskus

Haartmaninkatu 4, 00290 Helsinki

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat****2.1.1**CAS-numero
tai muu
koodi**2.1.2**

Aineosan nimi

2.1.3

Pitoisuus

2.1.4Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja
muut tiedot aineosasta

123-86-4

n-Butyyliasetaatti

30%

R10-66-67

67-64-1

Asetoni

30%

F; Xi R11-36-66-67

7664-39-3

Fluorivety

0.8%

T+; R26/27/28;C; R35

2.1.7 Muut tiedot

Tuote sisältää vettä 39%

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Tuote on korjailukynä, joka sisältää pienen määrän erittäin myrkyllistä ja voimakkaasti syövyttävää fluorivetyä. Terveydelle haitallista hengitettynä, joutuessaan iholle ja nieltynä. Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet

-

4.2 Hengitys

Mikäli oireita, sulje kynä ja siirry heti raittiiseen ilmaan ja lepoon. Yhteys heti lääkäriin, jos oireet jatkuvat. Tarvittaessa annettava hapetta.

4.3 Iho

Roiskeet iholta pestävä heti pois saippualla ja vedellä. Jos tuotetta on joutunut vaatteisiin, vaihda ne välittömästi.

4.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava heti runsaalla juoksevalla vedellä 15 minuutin ajan. Mentävä lääkäriin.

4.5 Nieleminen

Tuote on kynä, joten nielemisvaara on epätodennäköinen.

Jos tuotetta on kuitenkin nieltä ja henkilö on tajuisaan, on annettava juotavaksi lasillinen tai pari vettä ja toimitettava hänet heti lääkäriin; tämä tiedote mukaan lääkärille. Vasta-aineeksi kalsiumglukonaattigeeliä.

4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille

-

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Hiilidioksidi, sammutusjauhe, vesisumu, alkoholia kestävä vaahto.

5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

-

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Nesteen pienestä määrästä johtuen tuote ei ole erityisen palo- tai räjähdysvaarallinen.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

-

5.5 Muita ohjeita

-

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Tuote on korjauskynä - ei merkittävän vuodon vaaraa. Ks.kohta 7 ja 8

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

-

6.3 Puhdistusohjeet

Jos tuotetta on vuotanut, pyyhi pois kankaalla tai imeytysaineella ja sijoita tiiviisti suljettavaan astiaan hävittämistä varten. Käytä puhdistustyössä hengityssuojainta ja suojakäsineitä.

6.4 Muita ohjeita

-

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsitteleminen

Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta työskennellessä. Varottava tuotteen joutumista silmiin ja iholle. Vältettävä höyryn hengittämistä. Kynä on suljettava korkilla silloin, kun sitä ei käytetä. Kynän takaosaa ei saa avata. Jos tuotetta joutuu iholle, on se pestävä heti pois vedellä.

Pidettävä erillään sytytyslähteistä.
Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

7.2 Varastointi

Kynä pidettävä tiiviisti suljettuna varastoinnin yhteydessä. Säilytettävä viileässä ja kuivassa tilassa. Säilytyslämpötila alle 40°C. Pidettävä erillään sytytyslähteistä. Ei saa säilyttää lasissa.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot**8.1.1 HTP-arvot**

CAS-numero	Aineosan nimi		
7664-39-3	Fluorivety	1,8 ppm (8 h)	3 ppm (15 min)
		1,5 mg/m ³ (8 h)	2,5 mg/m ³ (15 min)
123-86-4	n-Butyyliasettaatti	150 ppm (8 h)	200 ppm (15 min)
		720 mg/m ³ (8 h)	960 mg/m ³ (15 min)
67-64-1	Asetoni	500 ppm (8 h)	630 ppm (15 min)
		1200 mg/m ³ (8 h)	1500 mg/m ³ (15 min)

8.1.2 Muut raja-arvot

-

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta**

Hyvä yleisilmastointi ja kohdepoisto, mikäli mahdollista. Järjestettävä mahdollisuus silmien huuhteluun.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Jos ilmanvaihto on riittävä, ei hengityksensuojainta tarvita normaalitilanteissa tuotteen pienen koon takia.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Kemikaalia kestävät suojakäsineet (butyylikumiset).

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Käytettävä kemikaaleilta suojaavia laseja.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Asianmukainen suojavaatetus.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen

-

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)

Väritön neste, pistävä haju.

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1	pH-arvo	< 7
9.2.2	Kiehumispiste/kiehumisalue	115 °C
9.2.3	Leimahduspiste	55°C
9.2.4	Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	-
9.2.5	Räjähdysominaisuudet	
9.2.5.1	Alempi räjähdysraja	>=1.7 til%

Kauppanimi: **BASE-LINE REL DELETION PEN (MINI/MAXI)**

Päiväys 13.03.2007

Edellinen päiväys 24.10.2005

4/6

9.2.5.2	Ylempi räjähdysraja	<=12 til%
9.2.7	Höyrynpaine	2.7 kPa (20°C)
9.2.8	Suhteellinen tiheys	0.8 (20°C)
9.2.9	Liukoisuus	
9.2.9.1	Vesiliukoisuus	Liukenee osittain
9.2.9.2	Rasvaliukoisuus (liuotinöljy, yksilöitävä)	-
9.2.10	Jakaantumiskerroin: n-oktanoli/vesi	-
9.2.11	Viskositeetti	Ei sovellettavissa.
9.3	Muut tiedot	
		Itsesyttymislämpötila > 370°C

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Tuote on pysyvä normaaleissa olosuhteissa.

10.2 Vältettävät materiaalit

Ei saa joutua kosketuksiin emäksisten liuosten, alkali-metallien, alumiini(jauhee)n, epäorgaanisten syanidien, hapettavien aineiden, emäksisten hydroksidien, kloroformin eikä etanoliamiinin kanssa.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Hiilimonoksidia. Fluorivetyä.

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Välitön myrkyllisyys

n-Butyyliasetaatti: LD50 = 10.78 g/kg (suun kautta,rotta)
LC50 = 2000 ppm/ 4 h (rotta, hengitysteitse)
LD50 = 5000 mg/kg (ihon kautta,kani)

Asetoni: LD50 = 5.8 g/kg (suun kautta,rotta)
Fluorivety: LC50 = 1276 ppm/ 1 h (rotta, hengitysteitse)

11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys

Tuote sisältää voimakkaasti syövyttävää fluorivetyä. Tuote ärsyttää silmiä, ihoa ja limakalvoja/hengitysteitä. Aiheuttaa pistelyä ja punoitusta silmiin, iholle ja kurkkuun. Saattaa imeytyä elimistöön hengitettynä, iholta tai nieltynä.

11.3 Herkistyminen

-

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

-

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

HENGITYS: Tuote on haitallista ja ärsyttävää hengitettynä.
IHO: Haitallista ja ärsyttävää joutuessaan iholle. Aiheuttaa ihon kuivumista ja ihottumaa.
ROISKEET SILMIIN: Tuote ärsyttää silmiä.
NIELEMINEN: Tuote on haitallista nieltynä.

11.6 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

-

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Ekotoksisuus

12.1.1 Myrkyllisyys vesieläölle

n-Butyyliasetaatti: LC50 = 18 mg/l, 96 h, kala, EC50 = 32 mg/l, 48 h, Daphnia
Asetoni: LC50 = 5540 mg/l, 96 h, kala
Fluorivety: LC50 = 107,5 mg/l, 96 h, kala, EC50 = 270 mg/l, 48 h, Daphnia

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

-

12.2 Liikkuvuus

Liukenee veteen osittain

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus**12.3.1 Biologinen hajoavuus**

n-Butyyliasettaatti: BOD(5) = 1,35 g/g, COD = 2,32 g/g, BOD5 / COD = 0,58

Asetoni: BOD(5) = 1,85 g/g, COD = 1,92 g/g

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

-

12.4 Biokertyvyyspotentiaali

n-Butyyliasettaatti: log Pow = 1,81

Asetoni: log Pow = -0,24

Fluorivety: log Pow = -0,9

12.5 Muut haitalliset vaikutukset

Tuote sisältää aineosia, joista voi olla haittaa vesieliöille. Tuote on kynämuodossa, joten suuria päästöjä ei ole odotettavissa.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Hävittävä jätehuoltoviranomaisten antamien ohjeiden mukaan. Tuote on luokiteltu, joten jätteet ja puhdistamattomat pakkaukset on hävitettävä ongelmajätteenä.

14. KULJETUSTIEDOT**14.3 Maakuljetukset****14.3.1 Muita tietoja**

Tuotetta ei ole luokiteltu vaaralliseksi kuljetusmääräysten mukaan.

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET**15.1 Varoitusetiketin tietoja****EY-numero**

-

15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi

Xn

Haitallinen

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet

Fluorivety

15.1.3 R-lausekkeet

R10

Syttävää.

R20/21/22

Terveydelle haitallista hengitettynä, joutuessaan iholle ja nieltynä.

R36/37/38

Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.

15.1.4 S-lausekkeet

S7/9

Säilytettävä tiiviisti suljettuna paikassa, jossa on hyvä ilmanvaihto.

S26

Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin.

S36/37

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.

S45

Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista).

16. MUUT TIEDOT**16.1 Kemikaalin vaarallisten aineosien R-lausekkeet**

R10

Syttävää.

R11

Helposti syttävää.

R26/27/28

Erittäin myrkyllistä hengitettynä, joutuessaan iholle ja nieltynä.

Kauppanimi: **BASE-LINE REL DELETION PEN (MINI/MAXI)**

Päiväys 13.03.2007

Edellinen päiväys 24.10.2005

6/6

R35	Voimakkaasti syövyttävää.
R36	Ärsyttää silmiä.
R66	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.4 Lisätiedot

KTA-Yhtiöt Oy

16.5 Käytetyt tietolähteet

1. Valmistajan toimittama käyttöturvallisuustiedote (MSDS 18.8.2004). 2. STM asetus haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista, 109/2005